

ÁPRILIS.

ERDÉSZETI LAPOK

LXXV. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

4. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Megindították 1862-ben WAGNER KÁROLY és DIVALD ADOLF

Felölős szerkesztő

BIRÓ ZOLTÁN

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj 1936. évre 24 P, erdészeti altiszteknek 12 P.

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjárulékok fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék.

(Telefon: 237—22.)

Krónika

1. A végrehajtási utasítás.

453 könyomatos oldalra terjedő vaskos kötet fekszik előttünk. 587 §-ba tagoltan tartalmazza egyrészét azoknak a rendelkezéseknek, amelyek két célt hivatottak betölteni.

At kell vinniök az új erdőtörvény rendelkezéseit a ma eléggé bonyolult gazdasági életébe.

Ki kell tölteniök azokat a kereteket, amelyeket egyes részletekre vonatkozólag a törvény csak körvonalazott.

Óriási anyag és munkahalmaz, amiért csak elismerés illeteti azokat, akik azt összegyűjtötték és feldolgozták s elsősorban Nagyszaláneczy Brunó miniszteri tanácsost, aki tudomásunk szerint az alapvető munka oroszlanrészét végezte.

Amikor azonban meghajtjuk az elismerés zászlaját a végzett munka nagysága előtt, ez egyáltalán nem jelenti azt, hogy annak minden részletével egyetértünk és azonosítjuk magunkat.

Észrevételeink és kifogásaink, amiknek még módunkban lesz kifejezést adni, majd nem azt mondhatnók, hogy világnézeti különbségből fakadnak.

Magán a végrehajtási rendeleten több helyütt érezzük annak a túlzott állami beavatkozásnak az ízét, amelyekre ma körülöttünk is olyan sokan törekesznek, de amit mi a magyar érzés és gondolatvilágba beállítani nem tudunk, sőt a törvénybe sem tudunk belemagyarázni.

Sokszor egy szó, egy kitétel elegendő arra, hogy a rendelet tervezőinek az elgondolását és gondolatvilágát egészen más megvilágításban állítsa elénk. Talán olyanban, amilyenre ők maguk sem gondoltak. Már pedig ebből a szempontból a rendelet szövegezése igen sok helyütt nem a legszerencésebb.

Aki visszaemlékezik az erdőtörvény tárgyalásaira, annak lehetetlen el nem ismernie, milyen önmegtagadó készséggel vállalt a magyar erdőbirtokososztály az új törvény keretén belül igen sok megszorítást és igen sok szigorítást.

Ahol kifejezetten nemzeti vagy gazdasági közérdekről volt szó, szinte példátlan áldozatkészségnek adta tanujelét.

A törvény és annak egyes kitétele ezt napnál világosabban igazolják.

Meggyőződésünk ezért az, hogy azok a talán részletkérdéseknek látszó, de mégis lényegbeli ellentétek, amik épen a legkényesebb kérdések egy részénél a törvény és a rendelettervezet között ebből a szempontból vannak, a rendelet tárgyalása során minden nehézség nélkül kiküszöbölhetők lesznek.

Annál inkább reméljük ezt, mert hiszen majdnem kivétel nélkül olyan eltérésekről van szó, amelyeknél a megfelelőbb megoldás beállítása a végrehajtásra hivatott szervek munkáját is könnyebbé és rokonszenvesebbé fogja tenni.

Annál a néhány tételnél pedig, amelyek nem csak a törvény betűjével, de annak a szellemével is ellenkezik, nem marad más hátra, mint a tervezett rendelkezés törlése.

Az egyesület anyagi helyzete sajnos nem engedi meg azt, hogy ezt az egész kötetet kitevő óriási munkát minden tagunknak rendelkezésére bocsássuk.

Az igazgatóválasztmány és törvényelőkészítő bizottság tagjainak azonban idejében megküldöttük a teljes szöveget.

hogy az április hó 15.-én az egyesületben meginduló bizottsági és 23.-ától kezdődő választmányi tárgyalásra teljes felkészültséggel jöhessenek el.

E helyütt is felhívjuk érdeklődő tagtársaink figyelmét arra, hogy úgy a bizottsági, mint a választmányi ülések a tagok részére nyilvánosak s azokon minden tagnak meg van a felszólalási joga.

Természetes azonban, hogy a döntésbe már csak az illető testületek tagjai szólhatnak bele.

Mi a magunk részéről a legteljesebb bizalommal tekintünk ezek elé a tárgyalások elé.

Az egész törvény a megértés, a kölcsönös megbecsülés jegyében született meg s ezért tartjuk lehetetlennek, hogy ne ezek az eszmék hassák át és irányítsák magát a végrehajtást s az erre vonatkozó részletes utasításokat is.

2. Az árvédelem kérdése.

Előző lapszámunkban rámutattunk arra, hogy a mostani árvédelmi szerv lejáróban lévő megbízatása után mennyire kívánatos volna a védelmi intézkedéseknek a jövőre leendő fenntartása.

Ezzel a kérdéssel úgy az egyesület igazgatóválasztmánya, mint az Országos Fagazdasági Tanács is foglalkozott s mind a két testület egyhangú határozattal foglalt állást a védelmi intézkedések továbbra való fenntartásának szüksége mellett.

Az igazgató választmány elvileg leszegezte magát az előzetes ármegállapítás szükségessége mellett is s a részletek megtárgyalására külön bizottságot küldött ki.

Amennyire a hangulatot előre megismerni lehet, úgy látjuk, hogy a lapunk mult számában közölt könnyítések és változtatások megegyeznek a választmány nagy többségének kívánságával és igényeivel.

Az Országos Fagazdasági Tanács ebből a szempontból már tovább ment el, mert előterjesztést tett a miniszter úrnak, hogy ezeket a könnyítéseket már az 1935—36. évi termelés értékesítésénél is alkalmazza.

Egyébként a részletes javaslatot a Tanács is külön bizottságra bízta.

Kétségtelen, hogy voltak és vannak a rendelkezéseknek olyan hibái vagy hiányai, amelyeket, illetőleg amelyeknek módosítását a meglévő megállapodás keretén belül még tárgyalás alá is nehéz vonni.

Hiszen vannak a rendeletben, illetőleg a megállapodásban olyan tételek, amelyeknek a megváltoztatása a megállapodás teljes átdolgozását tenné szükségessé anélkül, hogy a tulajdonképpen erdőgazdasági vonatkozásokban csak számbavehető különbséget is jelentenének.

Ezeket a — hogy úgy mondjuk — alapköveket a meglévő építmény alatt megmozgatni nem volna célszerű.

Semmi akadályát nem látjuk azonban annak, hogy a rendszer újból való kidolgozásánál ezek az alapkövek is esetleg más formában vagy más módon nyerjenek elhelyezést.

Úgy véljük nem vágunk elébe a bizottság elhatározásának akkor, ha megállapítjuk azt, hogy a külföldi fabehozatal teljes bekapcsolása nélkül a kérdést tökéletesen megoldani nem lehet.

Az a külföldről bejövő tűzifa mennyiség, amelynek elhelyezését a Faforgalmi Rt. a megállapodás keretén belül bonyolította le, körülbelül 10%-át tette ki a vasúton és hajón forgalomba hozott magyar tűzifafogyasztásnak.

Kétséget kizáróan megállapíthatjuk, hogy még ma, a valóságnak megfelelően lepadt készletbejelentések mellett is a magyar termelés vállalni tudta volna az ország egy évi tűzifaszükségletének teljes ellátását.

Nem a fahiány volt tehát az elmúlt évben és nem ez az indoka ma sem annak, ha a kormányzat a külkereskedelmi tárgyalások során ennél a kérdésnél a magyar tűzifa termelés rovására bizonyos mértékű engedményeket tesz.

Tudjuk azt, hogy egyik-másik szomszéd állammal szemben a tűzifa behozatal engedélyezése ép olyan elengedhetetlen előfeltétele a kereskedelmi szerződés megkötésének, mint a mi részünkről bizonyos mértékű mezőgazdasági vagy ipari kivétel biztosítása.

Ezért látjuk a helyzetet úgy, hogy kényszeredetten bár, de bele kell törödnünk még most is bizonyos mértékű tűzifa behozatalba.

Nem veheti azonban zokon tőlünk senki azt, ha arra törekszünk, hogy a behozatal mennyiségi szabályozása feltétlen függvénye legyen a piac felvevő képességének és a magyar tűzifa elhelyezési lehetőségeinek.

És ebből a szempontból a magunk részéről csak előnyösnek tartjuk azt, hogy azt a szervezetet, amelyiket a kormányzat a behozatal lebonyolításával megbízni kíván, egyúttal kényszeríti arra is, hogy a magyar termelés elhelyezésénél is legalább ugyanakkora érdekeltséget vállaljon, mint a külföldi fánál.

Csak ebben az esetben nem áll érdekében az, hogy tűzzelvassal erőszakolja a behozatalt akkor, amikor a magyar fa elhelyezésénél ennek következtében esetleg nehézségek mutatkoznak.

Az eddig gyakorolt eljárási módot eléggé kitaposott és elég jó útnak jelezhetjük.

Már maga a területi védelem, amit továbbra is fenn kell tartani, bizonyos mértékig megóvta a magyar termelést az indokolatlan és káros külföldi versenytől.

A többi intézkedés szempontjából sem lehet kétségünk, mert megállapíthatjuk azt, hogy a tűzifa behozatal mértéke nem haladta meg azt az arányszámot, amilyen arányban a kérdéses idő alatt a magyar termékeket is elhelyezni lehetett.

Erősen hisszük, hogy az igazgató választmányt és az Országos Fagazdasági Tanács által megindított bizottsági tárgyalások meghozzák azt az eredményt, amelyik minden érdekeltségi körnél megfelelő megnyugvást fog teremteni.

3. A készletbejelentések.

A termelt fakészletek múlt havi kényszerű igazolása most már statisztikai adatokkal támasztotta alá azokat a ki-jelentéseinket, amelyeket a bejelentések tárgyalása alkalmával hangoztattunk.

Az összes bejelentések vasúton és hajón szállításra 163933

vasúti kocsirakományra rúgtak, amivel szemben a mostani bejelentések alapján 133521 vasúti kocsirakományban állapíthatjuk meg a tényleg ilyen módon leendő szállításra szánt 1934—35. évi termelésű tűzifa kezdő készletét.

A befutott bejelentések szerint 11416 vasúti kocsirakomány eredetileg vasúton vagy hajón való szállításra bejelentett készletet értékesítettek a helyi fogyasztás útján; további 19.000 vasúti kocsirakománynak a megléte pedig a mostani bejelentések során nem nyert igazolást.

A március hó végéig kiadott igazolványok levonásával a még elszállításra váró készlet 63.000 vasúti kocsirakományt tesz ki, amelyik szám igazolja azt, hogy a készletek apadása tekintetében az előző számokban vont következtetéseink egyáltalán nem voltak túlzottak.

Még ez a mennyiség is előre láthatólag apadni fog, mert hiszen a helyi fogyasztás a tavasz és nyár folyamán is szív el ezekből a készletekből, bár koránt sem olyan mértékben, mint a téli hónapokban.

Még így is elegendő a maradvány arra, hogy szeptember végéig a belső szükségleteket akadálytalanul elláthassuk.

Az új termelésekről a bejelentések még igen szórványosan érkeznek.

Az eddigi információk szerint azonban a termelés — a rendkívüli használatok erős lecsökkenése következtében — jóval alatta marad a múlt évinek.

Mivel pedig súlyt helyeztünk arra, hogy a belföldi szükségleteket lehetőleg nagy mértékben tudjuk ellátni, ezúttal is felkívánjuk hívni egy általunk már igen sokszor hangoztatott, s ebből a szempontból igen fontos dologra termelő birtokosaink és az erdőtiszt kartársak figyelmét.

Az az idegenkedés, ami a gyérítési anyaggal, tuskófavával, gallyfavával szemben a helyi piacokon hosszú ideig megvolt, az utolsó évek súlyos gazdasági viszonyainak nyomása alatt és bizonyos mértékig a céltudatos munka következtében teljesen megszűnt.

Vigyázni kell arra, hogy ez a helyzet továbbra is megmaradjon.

Ne feledjük el, hogy ezeknek a választékoknak az érté-

kesítése nem csak anyagi érdeke az erdőgazdaságnak, de a jövő szempontjából is nagy súllyal esik a latba.

A szükséges gyéritéseket és tisztításokat, a magról kelt állományok fejlődését gátló sarjak eltávolítását csak addig tudjuk a kívánatos mértékig foganatosítani, ameddig a belőlük származó termelvények elhelyezésére meg van a lehetőség.

Ne adjunk ezért a helyi fogyasztás céljaira az értékesebb választékokból (hasáb, dorong, hasított-dorong, hántott fa, stb.), egyetlen ürmétert sem addig, amíg ezeknek a választékainknak az elhelyezése biztosítva nincs.

A fogyasztó érdeke ellen ezzel semmit sem vétünk, mert az aránylag csekély használati értékkülönbségért az árkülönbségben bőséges kárpótlást kap s másrésről ezeket az anyagokat távolabbi piacra elvinni nem tudjuk.

Nem tudjuk ezért eléggé hangsúlyozni, mennyire fontos az, hogy ebből a szempontból az egy-egy értékesítési körzetre utalt termelő gazdaságok egyöntetűen járjanak el.

*

Chronik. Begrüsst freudigst den soeben fertiggestellten Entwurf der Vollzugsverfügungen des neuen Forstgesetzes, der demnächst auch im Landesforstverein zur Verhandlung gelangt, bespricht neuerdings die das inländische Brennholz betreffenden Preisschutzmassnahmen, deren Notwendigkeit von allen Interessenvertretungen einstimmig anerkannt wurden und weist auf die grosse volkswirtschaftliche Bedeutung der Durchforstungen hin, die die jährliche Brennholzeinfuhr um 25.000—30.000 Waggons verringern können.

*

Chronique. — Par Z. Biró.

Salue l'Instruction d'exécution de la nouvelle loi forestière, sur lequel on ira se débattre dans l'Association Forestière Hongroise prochainement, puis s'étende une deuxième fois sur les mesures prises en faveur de soutenir le prix du bois de chauffage, dont la nécessité est claire devant tous les cercles intéressés, et démontre finalement l'importance des éclaircies aptes á diminuer l'import en bois de chauffage de 25—30.000 waggons par an.

Chronicle. By Z. Biró.

*

The author greets with pleasure the now perfected project of the executive orders of the new forest law, which will be dis-

cussed in the near future by the Forest Society. He takes into consideration again, the price protection of the native firewood, the necessity of which has been acknowledged by all the interested representations, finally pointing out the great national economical importance of thinnings, which can diminish the firewood import, yearly with 25,000—30.000 waggons.

Néhány megjegyzés a váltógazdaság problémájához

Írta: Fehér Dániel.

A minden tekintetben sikerült s igazán úttörő jelentőségű erdőtörvényünk számol a magyar erdő- és mezőgazdaság különleges kölcsönös adottságával és 16. szakaszában megengedi azt, hogy a birtokos a törvényben megadott módok és feltételek mellett erdőterületét ugyanolyan nagyságú gazdasági területeknek a befásítása ellenében mezőgazdasági művelésre alakíthassa át. Ugyancsak a törvény 18. szakasza azt is megengedi, hogy a tulajdonos sík vagy dombos területen fekvő erdőbirtokát váltógazdasági rendszer szerint kezelhesse, vagyis az üzemtervben megadott módok és szabályok szigorú szemmel tartásával a tulajdonost fel lehet jogosítani arra, hogy erdőterületének egy részét felváltva mezőerdőgazdasági használatban kezelje.

A törvénynek ez a két szakasza és rendelkezése teljesen új rendelkezést jelent a régebbi törvényes intézkedésekkel szemben. Tagadhatatlan az, hogy egy ennyire kifejezetten mezőgazdasági államban, mint Magyarország, nem lehet mereven elzárkózni azok elől a követelmények és gazdasági szükségességek elől, amelyeknek ez a két szakasz adott konkrét formában kifejezést. Ahhoz azonban, hogy a magyar erdőgazdaság és főleg annak irányító hatóságai ezt az egész kérdést felelősség mellett helyesen kezelhessék, természetesen tisztába kell jönni azzal is, hogy a talaj termőerejének a fenntartása szempontjából mit jelent a gyakorlatban ennek a két szakasznak a végrehajtása. Ne felejtjük el ugyanis, hogy abban az esetben, ha a váltógazdaság rablógazdasággá